

**Pfv.V.21.056/2008/5.**

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Bajáky Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Dózsa György u. 7., ügyintéző: dr. Bajáky Gábor ügyvéd) által képviselt **felperesnek** a dr. Balogh Zoltán ügyvéd (3525 Miskolc, Széchenyi u. 6/B. I/5.) által képviselt **alperes** ellen kártérítés iránt a Miskolci Városi Bíróság előtt 31.P.20.319/2007. szám alatt megindított és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Pf.20.017/2008/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az alperes 19. sorszámú felülvizsgálati és a felperes Pfv. 3. sorszámú csatlakozó felülvizsgálati kérelme folytán indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezi és a felperes által az alperesnek fizetendő nem vagyoni kár összegét 2.000.000 (Kettőmillió) forintról 1.000.000 (Egymillió) forintra és ennek az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatára leszállítja.

Mindegyik fél viseli a felülvizsgálati eljárásban felmerült saját perköltségét.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság felhívására 30.000 (Harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A fennmaradó felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

### **I n d o k o l á s :**

A felperes a keresetlevélben előadta, hogy az alperes őt 2005. október 14-én minden indok és előzetes szóváltás nélkül bántalmazta, amelynek következtében hét fogát elveszítette. A fogeltávolítás és a fogpótlás költsége 197.500 forint volt. A keresetében 197.500 forint vagyoni, 4.000.000 forint nem vagyoni kár és ennek késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes ellenkérelmében a vagyoni kárigény jogalapját nem vitatta, de álláspontja szerint a kár elhárítása érdekében a felperes sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A nem vagyoni kár tekintetében a követelés jogalapját is vitatta.

Az elsőfokú bíróság a vagyoni kár megfizetése iránti keresetet teljes egészében, a nem vagyoni kárigényt részben alaposnak ítélte. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 197.500 forint vagyoni és 500.000 forint nem vagyoni kárt és ezek késedelmi kamatát. Indokolása szerint a felperes a káresemény időpontjában 27 éves volt. A sérüléseket fiatal korban szenvedte el. Fogainak elvesztése maradandó fogyatékossgot okozott, de a nagyfokú foghiányt jó minőségben és a működőképesség szinte maradéktalan helyreállításával pótolták. Az étkezési szokásain változtatni kellett. A rágási képessége kis mértékben ugyan, de csökkent. Fokozott figyelmet kell fordítania az étkezésre és a szájhygiéniai előírások betartására. Nagyobb gondosságot igényel a fogpótlás és az esetleges szájbetegségek kezelése. Esztétikai értékcsökkenés azonban nem állapítható meg. A ragasztott fogművek tartós fogápolást jelentenek. A fogművek élettartama optimális esetben 15-20 évre tehető. A felperes oldalán az értékelhető károsodás a rágási képesség kisebb mértékű csökkenésében, az esetlegesen kialakuló fogíny sorvadásban és csekély mértékben a bekövetkezett fogínygyulladás miatt következett be. A fogpótlás ép fogakat is érintett, amelyeket a kezelés során le kellett csiszolni. Ezek a fogak nagyobb eséllyel betegednek meg, de ilyen megbetegedés nem jelentkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a megítélt nem vagyoni kár összegét 4.000.000 forintra emelje fel.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett részét részben megváltoztatta, az alperest terhelő nem vagyoni kár összegét 2.000.000 forintra és ennek késedelmi kamatára felemelte. Kifejtette, a nem vagyoni kártérítés körében az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a nem vagyoni kárpótlást megalapozó tényezőket. Az elsőfokú ítéletében megjelölteken túl kiemelte, hogy a sérült fogak eltávolítására szájsebészetten, feltárással műtéttel került sor. Ez a körülmény a nem vagyoni kártérítés összegét befolyásoló tényező. Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy az élő fogak is emberi testrésznek tekinthetők, amelyek elvesztése a kárpótlás mértékét befolyásoló lényeges körülmény. Helyesen vette figyelembe a nem vagyoni kárpótlást megalapozó tényezőket, de a nem vagyoni kártérítés mértékét kirívóan alacsony összegben határozta meg. Egyetlen ütéssel a felperesnek hét foga sérült meg oly módon, hogy azokat el kellett távolítani. Az elkövetés módja, az elszenvedett fájdalom, a testrészek elvesztése, továbbá már az elsőfokú ítéletben is feltárt körülmények indokolták, hogy a bíróság nagyobb összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezze az alperest. A másodfokú bíróság szerint 2.000.000 forint nem vagyoni kárösszeg áll arányban a felperes által elszenvedett személyiségi jogi sérelemmel.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati, a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet részben helyezze hatályon kívül, az általa fizetendő nem vagyoni kár összegét 500.000 forintra szállítsa le. Álláspontja szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő, mert a másodfokú bíróság a nem vagyoni kár mértékének a meghatározásánál tévesen nem értékelte a felperes magatartását, ezzel megsértette a Ptk. 340. § /1/ bekezdését. A felperes által bizonyított tényekhez és az állandó bírói gyakorlathoz képest a nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzott mértékben állapította meg, ami sérti a Pp. 164. § /1/ bekezdésének a rendelkezését. A felperes a perbeli időben és helyen kialakult helyzetre tekintettel nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, mert ha nem is vett részt a verekezésben, a verekezés környékét el kellett volna kerülnie. A másodfokú bíróságnak észlelnie kellett volna azt a tényt is, hogy az alperest megtámadták, az ügyben sértett fél volt, ezért rosszul mérhette fel a helyzetet, amikor megütötte a felperest. Ezt a tényt az alperes javára, ha nem kármegosztási, akkor méltányossági tényezőként értékelni kell. A felperes által hivatkozott, továbbá a bizonyított és a bíróság által elfogadott életromlás, az elszenvedett sérülések körülményei nem indokolják a másodfokú bíróság által megítélt, magas összegű nem vagyoni kártérítés megállapítását, figyelemmel az arányosság és a mértéktartás követelményeire is. A nem vagyoni kártérítés megállapításakor - egyéni elbírálás alapján - vizsgálni kell, hogy a káreseményre visszavezethető okból a felperes életvitelében, életlehetőségeiben milyen változások állottak be és törekedni kell arra is, hogy a hasonló körülmények számbavételével meghatározott marasztalási összegek között ne legyenek indokolatlanul nagy eltérések.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében azt kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet részben helyezze hatályon kívül, az alperes által fizetendő nem vagyoni kár összegét emelje fel 2.500.000 forintra. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megindokolta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított kárpótlás összege miért tekinthető kirívóan alacsony összegűnek. Ha a Legfelsőbb Bíróság a jövőbeli eseményeket is figyelembe veszi, indokolt a nem vagyoni kártérítés felemelése további 500.000 forint összeggel. Ellenkérelmében a jogerős ítéletnek az alperes felülvizsgálati kérelmével támadott rendelkezései hatályában tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának /2/ bekezdése értelmében a fél a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Legfelsőbb Bíróságtól jogszabálysértésre hivatkozással kérheti. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálat

eredményeként megállapította, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme részben alapos, a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges tényeket feltárta. A perben eljáró bíróságok által megállapított tényállás a felülvizsgálati eljárásban is irányadó volt.

A nem vagyoni hátrány esetén nincs olyan összecszerűen kifejezhető kár, amellyel kapcsolatban szóba jöhetne a kármegosztás szabálya, ezért a bíróságnak a nem vagyoni kárpótlás összegének meghatározásánál többek között figyelembe kell vennie azt, hogy a károsult magatartása mennyiben hatott közre a kár keletkezésében (EBH 2007.1694). A felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet az alperes által a felperesnek okozott sérülés körülményeire vonatkozóan a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok okszerű mérlegelésével megállapított tényállást tartalmaz. E szerint nem róható a felperes terhére, hogy az általában elvárható magatartást elmulasztotta és ezzel a kára bekövetkezésében közrehatott. Ilyen magatartásként, illetve mulasztásként a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott magatartás sem értékelhető.

A felülvizsgálati eljárásban nem volt vitás, hogy a felperesnek a nem vagyoni kártérítési igénye alapos (Ptk. 355. § /1/ bekezdés). Az alperes magatartása miatt sérült a testi-lelki egészséghez fűződő személyiségi joga. A felülvizsgálati és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem indokaira tekintettel a Legfelsőbb Bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a Ptk. 355. § /4/ bekezdésében és a 360. §-ának /1/ és /2/ bekezdésében szabályozott teljes reparáció elve az adott ügyben megfelelően érvényesül-e, azaz az összes nem vagyoni hátrány összhangban áll-e a járulékokkal együtt megítélt nem vagyoni kártérítéssel. A perben eljáró bíróságok a szükséges bizonyítást lefolytatva a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapították meg, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a felperest milyen nem vagyoni hátrány érte. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozik arra, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor törekedni kell arra is, hogy a hasonló körülmények számbavételével meghatározott marasztalási összegek között ne legyenek indokolatlanul nagy eltérések. A perben eljáró bíróságok a felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét a károsodáskor irányadó ár- és értékviszonyok alapján állapították meg, amelyek után a felperes által megjelölt időponttól kezdődően késedelmi kamatot ítélték meg. A felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet a felperest ért valamennyi nem vagyoni hátrányt értékeli. Megalapozott az a megállapítása, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét kirívóan alacsony összegben határozta meg. Az adott ügyben azonban a másodfokú bíróság sem értékelte kellő súllyal a károsodás idején irányadó ár- és

értékviszonyokat. A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a teljes reparáció elve akkor érvényesül megfelelően, ha a bíróság a felperes részére 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítést ítél meg a késedelmi kamatokkal együtt.

A kifejtettekre tekintettel a jogszabálysértő ítéletet a Pp. 275. §-ának /4/ bekezdésére tekintettel részben hatályon kívül helyezte. Mivel a döntéshez szükséges tények megállapíthatók, helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozott.

A Pp. 270. §-ának /1/ bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 81. §-ának /1/ bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli a felülvizsgálati eljárásban felmerült saját költségét.

A bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (R.) 2. § /2/ bekezdés h/ pontja szerint tárgyi költségmentes perben az R. 3. § /4/ bekezdése értelmében a pervesztessége arányában a károkozó alperest kötelezte a le nem rótt eljárási illeték megfizetésére, a fennmaradó eljárási illetéket az R. 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. szeptember 8.

Dr. Uttó György s.k. a tanács elnöke, dr. Bella Mária s.k. bíró,  
dr. Erményi Lajos s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Nné

tisztviselő